

ale darului augural, în acest caz, înțeles drept un mijloc de a controla simbolic transferul energiilor benefice în sfera comunității umane.

Și ziua de 1 februarie, a Sfântului Trifon, care premerge Întâmpinării Domnului (2 februarie numită și Stretenia sau Ziua Ursului în calendarul popular românesc) prezintă un obicei particular care ne atrage atenția prin faptul că pot fi identificate în cadrul său cele trei momente ale darului simbolic, atât din perspectiva întăririi relațiilor cu divinitatea, dar și cu membrii comunităților învecinate. Astfel, în nordul Olteniei, sărbătoarea se mai numește și „trifănitul viilor”, scopul fiind acela de a asigura protecția viilor de eventualele pericole de peste an și, implicit, o bogată recoltă. În Plaiul Cloșanilor, la Padeș, Văieni și la Negoiești, sărbătoarea includea slujbe pe dealuri, în apropierea viilor; se ocoleau viile, se stropeau cu apă sfințită, urmând apoi un ospăț comun, menit să asigure belșugul. Ceea ce ni se pare special, este faptul că ofrandele, mâncarea și băutura erau oferite mai ales străinilor. Aceste gesturi simbolice întăresc relațiile sociale nu numai dintre membrii comunității respective, ci și cu membrii colectivităților învecinate. Această observație se înscrie în direcția afirmației lui Van Gennep conform căreia schimbul de daruri cu străinii face ca aceștia să devină parteneri, așadar mai puțin periculoși, fapt care asigură „continuitatea legăturii sociale în același mod ca și comuniunea”²².

Abordarea obiceiurilor de iarnă din zona etnografică Oltenia din perspectiva teoriei schimbului simbolic, oferă posibilitatea relevării unor caracteristici ale spiritualității specifice acestei zone, evidențierea unor practici magico-religioase specifice structurilor mentale, identificate în spațiul culturii populare românești.

The Sacred Aspects of Symbolical Gift within the Winter Traditions from Oltenia

The Romanian ethnography opened the space for a constant „dialogue” between popular calendar and the Christian one, and the Romanian winter traditions represents a specific case that allows many connections within this theme. As any threshold, the passage from “old” to “new” sets the ground for uncertainty, that’s why during the winter, during the passage from an old year to a new one, many symbolical rituals are meant to assure the reaffirmation of order and harmony in front of this inherent instability of change. The symbolical gift has a central role in these symbolical rituals and is present in many winter traditions, but the focus of this article will be on the ones specific to the ethnographic region Oltenia.

²²A. Von Gennep, Riturile de trecere, Editura Polirom, Iași, 1996, p.39